

Staro Miasto
19 SIE. 2025

Prezydent Miasta
Rada Miasta
Zastępca Prezydenta
Zastępca Rady Miasta

Załącznik

do Uchwały Nr ...

Rady Dzielnicy I Stare Miasto

z dnia r.

druk nr 9 / XXXIX

UCHWAŁA NR.....

RADY MIASTA KRAKOWA

z dnia.....

w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa dotyczących zmiany projektu przebudowy ul. Starowiślnej w taki sposób, by został na niej zachowany ruch dwukierunkowy.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 i 1572, 1907, 1940) Rada Miasta Krakowa uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się dla Prezydenta Miasta Krakowa kierunki działania polegające na podjęciu wszelkich możliwych, koniecznych i prawnie dopuszczalnych działań prowadzących do zmiany projektu przebudowy ul. Starowiślnej w taki sposób, by został na niej zachowany ruch dwukierunkowy.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Krakowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie:

Uchwała ma na celu określenie kierunków działania Prezydenta Miasta Krakowa w zakresie zmiany projektu przebudowy ul. Starowiślnej w taki sposób, by został na niej zachowany ruch dwukierunkowy.

Nowa organizacja jednokierunkowego ruchu na ulicy Starowiślnej, wynikająca z planowanej przebudowy, prowadzi do bardzo poważnego wykluczenia komunikacyjnego dla mieszkańców Dzielnicy I Stare Miasto.

Wprowadzenie tak znaczącej zmiany bez odpowiednich konsultacji, przy jednoczesnym powoływaniu się na konsultacje przeprowadzone w szczycie pandemii COVID-19, jawi się jako działanie nieliczące z powagą instytucji publicznej. Działanie to może negatywnie wpłynąć na codzienne życie mieszkańców, którzy już teraz borykają się z trudnościami w postaci korków.

Poprzednie konsultacje społeczne były przeprowadzone w okresie pandemii COVID-19 (trwały w okresie 10 marca – 30 kwietnia 2020 r.). Z oczywistych przyczyn miały bardzo niski poziom uczestnictwa mieszkańców. Ewidentny jest fakt, że w okresie, kiedy ludzie żyli w permanentnym strachu o życie swoje i bliskich, ostatnią rzeczą, o jakiej myśleli, były konsultacje społeczne. Nie dziwi zatem, że w spotkaniach online prowadzonych w ramach konsultacji brało udział po kilka osób, w stacjonarnym spotkaniu podsumowującym – kilkanaście osób. W ramach konsultacji umożliwiono również mieszkańcom wypełnienie ankiet, były one jednak zbierane bez jakiejkolwiek weryfikacji gwarantującej, że jedna osoba złoży nie więcej niż jedną ankietę. W praktyce jedna osoba mogła bez większych problemów wypełnić jedną, kilkanaście lub nawet kilkaset ankiet, stąd też ich metodologiczną przydatność w ilościowym badaniu preferencji mieszkańców uznać należy za zerową.

Niezależnie od powyższego zauważyć należy, że jednym z deklarowanych celów wprowadzenia jednokierunkowej Starowiślnej, jest ograniczenie ruchu samochodowego w centrum Krakowa, dotychczasowe doświadczenia pokazują jednak, że zmiany tego typu nie redukują ruchu w istotny sposób, lecz przesuwały go na inne ulice. Skutkuje to zwiększeniem liczby objazdów, zatorów i poziomu emisji spalin i hałasu, pogarszając tym samym warunki

życia mieszkańców. Ruch samochodowy z ul. Starowiślnej przeniesie się na okoliczne ulice położone na terenie Dzielnicy I Stare Miasto i Dzielnicy II Grzegórzki - zdecydowana większość tych ulic, to ulice lokalne, otoczone zabudową mieszkaniową i nieprzystosowane do zwiększonego ruchu samochodowego.

Co istotne, projekt, który był prezentowany podczas konsultacji prowadzonych w 2020 i uzyskał największą ilość „głosów” (z nieweryfikowalnych ankiet), znacząco różni się od tego, który ma zostać zrealizowany zarówno w zakresie organizacji przestrzeni, jak i przyjętych rozwiązań komunikacyjnych. Mamy więc do czynienia z de facto innym projektem, który nie był przedmiotem konsultacji społecznych i nie uzyskał społecznej legitymizacji.

W świetle wszystkiego powyższego nie sposób zatem uznać, że przeprowadzone pięć lat temu konsultacje odzwierciedlają aktualny interes społeczny ani rzeczywiste potrzeby mieszkańców. W tym czasie nie opracowano również kompleksowej analizy wpływu projektowanych zmian na środowisko, jakość powietrza, hałas oraz organizację ruchu w szerszym układzie miejskim.

Wprowadzenie ruchu jednokierunkowego na ul. Starowiślnej, bez odpowiedniego planu dla całego obszaru, doprowadzi do wypchnięcia go na lokalne ulice o funkcji mieszkalnej i rekreacyjnej, chaosu komunikacyjnego, zwiększenia emisji spalin i hałasu oraz pogorszenia bezpieczeństwa pieszych - w tym dzieci.

Tak istotna i nieodwracalna na wiele lat zmiana, wprowadzona przy braku spójnej koncepcji układu komunikacyjnego dla całego obszaru, bez rzetelnych analiz wpływu na środowisko i bez zabezpieczenia interesów mieszkańców tej części miasta jest przykładem decyzji infrastrukturalnej niezgodnej z zasadami zrównoważonego planowania i współodpowiedzialności społecznej.

W dyskusji publicznej pojawia się również argument, że zmiana projektu grozi utratą przyznanego już dofinansowania zewnętrznego. Abstrahując od gołosłowności tego twierdzenia, w tym w szczególności braku wykazania niemożności prowadzenia pertraktacji z instytucją pośredniczącą (przyjmującą i rozpatrującą wnioski o dofinansowanie zewnętrzne), należy z całą stanowczością podkreślić, że samo istnienie finansowania, nie może być nadrzędnym kryterium w realizacji inwestycji, która nie odpowiada realnym potrzebom społeczności lokalnej. Wydatkowanie środków publicznych nawet pochodzących ze źródeł zewnętrznych powinno służyć poprawie jakości życia mieszkańców, a nie prowadzić do ich wykluczenia, pogorszenia warunków bytowych czy naruszenia zasad zrównoważonego rozwoju. Trwałość i akceptowalność inwestycji nie powinna być podporządkowana zewnętrznemu dofinansowaniu, ale powinna wynikać z rzeczywistego dialogu społecznego i racjonalnej oceny skutków projektowanych zmian. Nie bez znaczenia jest też fakt, że Gmina Miasta Kraków będzie partycypować w kosztach inwestycji – przeznaczając na nią kilkadziesiąt milionów złotych z budżetu Miasta. Kwota partycypacji własnej byłaby tymczasem wystarczająca do przeprowadzenia remontu ulicy Starowiślnej, bez jej przebudowy.

*Przewodniczący Rady i Zarządu
Dzielnicy I Stare Miasto*

Jan Hoffman

Kraków, dnia 19 sierpnia 2025 r.

10
19 SIE. 2025
Projekt: Zarządu
Referent: Wojciech Jakubowski

DRUK NR: 10 / XX / X

Projekt: Zarządu

Referent: Wojciech Jakubowski

Uchwała Nr
Rady Dzielnicy I Stare Miasto z dnia.....

w sprawie wniosku o zmianę sposobu prowadzenia remontów w centrum Krakowa oraz podjęcie faktycznych działań na rzecz skrócenia czasu utrudnień dla mieszkańców

Na podstawie § 3 pkt 3 lit k Uchwały Nr XCIX/1495/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie: organizacji i zakresu działania Dzielnicy I Stare Miasto w Krakowie (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2021 r. poz. 6695) Rada Dzielnicy I Stare Miasto uchwala co następuje:

§ 1

Rada Dzielnicy I Stare Miasto wnosi o podjęcie przez Prezydenta Miasta Krakowa oraz Zarząd Dróg Miasta Krakowa (ZDMK) faktycznych działań organizacyjnych i technologicznych zmierzających do radykalnego skrócenia czasu i zakresu utrudnień wynikających z prowadzonych remontów w centrum Krakowa, w szczególności na ul. Piłsudskiego i Straszewskiego.

§ 2

Rada Dzielnicy I Stare Miasto wnosi w szczególności o:

1. wprowadzenie standardu weekendowych remontów nakładkowych (piątek 22:00 – poniedziałek 5:00) dla głównych ulic śródmiejskich;
2. stosowanie etapowania robót w sposób zapewniający możliwie największą liczbę relacji ruchu i wygodne dojścia dla pieszych (ciągi min. 2,5 m, bez barier);
3. wdrażanie rozwiązań technologicznych skracających czas prac, w tym prefabrykacji, gdy jest to technicznie i ekonomicznie uzasadnione;
4. przygotowywanie planów objazdów i organizacji ruchu minimalizujących wpływ na komunikację publiczną i działalność gospodarczą;
5. publikowanie szczegółowych harmonogramów z terminami przywracania kluczowych relacji, wraz z raportami z realizacji.

§ 3

Rada wnosi o pilny przegląd wszystkich trwających i planowanych kontraktów remontowych w obszarze Dzielnicy I Stare Miasto pod kątem skrócenia czasu zamknięć i reorganizacji prac.

§ 4

Uzasadnienie stanowi integralną część uchwały.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

M.

Uzasadnienie

Obecny model prowadzenia remontów w centrum Krakowa wiąże się z wielomiesięcznymi zamknięciami, skrajnymi utrudnieniami dla pieszych, bardzo wąskimi przejściami oraz brakiem realnego planu etapowania robót. Widać to szczególnie na skrzyżowaniu Piłsudskiego i Straszewskiego, jednym z najbardziej uczęszczanych punktów miasta, gdzie w czasie remontu obok siebie funkcjonuje ogródek gastronomiczny, stoją hulajnogi i rowery, a kurierzy próbują przeciskać się przez tłum przechodniów. W praktyce piesi muszą tam wykonywać swoisty slalom pomiędzy kelnerem z tacą, parawanami budowy i zaparkowanymi pojazdami. Trudno takie warunki nazwać „komfortem pieszych”, choć właśnie w taki sposób są one często przedstawiane przez zarządcę inwestycji. Takie działania są nieakceptowalne z punktu widzenia Dzielnicy I Stare Miasto, ponieważ dezorganizują codzienne funkcjonowanie mieszkańców i przedsiębiorców. Są nie do przyjęcia w kontekście użytkowania chodników przez dzieci i seniorów.

Tymczasem Warszawa od lat pokazuje, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone sprawnie i z faktyczną dbałością o interes społeczny. Remont węzła tramwajowego na placu Zawiszy zakończono tam w zaledwie pięć tygodni dzięki technologii prefabrykacji, a weekendowe nakładki asfaltowe realizowane w trybie piątek–poniedziałek są standardem, który skutecznie ogranicza uciążliwość. Od dwóch dekad praktykowane są również remonty nocne i weekendowe, jak chociażby na ulicy Żwirki i Wigury, potężnej arterii drogowej prowadzącej do Portu Lotniczego Warszawa-Okęcie im. Fryderyka Chopina.

W Krakowie tymczasem zamiast faktycznego usprawnienia organizacji robót dominuje chaos, przewlekłość i działania pozorne, uzupełniane jedynie o oprawę PR-ową w postaci banerów czy iluminacji LED. Miasto obiecywało szybciej i lepiej, a w rzeczywistości realizuje dłużej i gorzej lub w najlepszym razie tak samo źle.

Dlatego Rada Dzielnicy I Stare Miasto apeluje o natychmiastowe wdrożenie rozwiązań stosowanych w innych dużych ośrodkach i skupienie się na realnych efektach, a nie na fasadzie wizerunkowej. Skracanie czasu zamknięć oraz organizacja prac w modelu weekendowym i nocnym przyniosą wymierne korzyści nie tylko mieszkańcom Dzielnicy I Stare Miasto, lecz także całemu Krakowowi, podnosząc komfort życia i atrakcyjność miasta w oczach turystów.

*Przewodniczący
Rady i Zarządu Dzielnicy I Stare Miasto*

Jan Hoffman

Kraków, 19 sierpnia 2025 r.

DRUK NRM/XXIX

19 SIE. 2025

PROJEKT

Zarządu

Referent: Grażyna Świat

Uchwała Nr

Rady Dzielnicy I Stare Miasto z dnia.....

w sprawie opracowania i wdrożenia kompleksowego programu monitoringu i zwalczania populacji szczurów na terenie Dzielnicy I Stare Miasto

Na podstawie § 3 pkt 3 lit k Uchwały Nr XCIX/1495/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie: organizacji i zakresu działania Dzielnicy I Stare Miasto w Krakowie (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2021 r. poz. 6695) Rada Dzielnicy I Stare Miasto uchwala co następuje:

§ 1

Rada Dzielnicy I Stare Miasto wnosi do Prezydenta Miasta Krakowa o opracowanie i wdrożenie stałego, całorocznego programu monitoringu i zwalczania populacji szczurów na terenie Dzielnicy I Stare Miasto.

§ 2

W programie, o którym mowa w § 1, powinny zostać uwzględnione w szczególności:

1. Powołanie zespołu złożonego z naukowców z Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie specjalizujący się w problematyce regulacji pogłowia szczurów, którego zadaniem będzie wdrożenie skutecznych metod zwalczania pogłowia szczurów w Krakowie.
2. Utworzenie systemu monitoringu liczebności szczurów (np. mapa zgłoszeń online, raporty kwartalne dla Rady Dzielnicy).
3. Wyznaczenie w strukturach Urzędu Miasta koordynatora ds. walki ze szczurami na terenie Dzielnicy I Stare miasto, odpowiedzialnego za spójność działań.
4. Zobowiązanie przedsiębiorców wynajmujących lokale z zasobu Gminy Miejskiej Kraków prowadzących działalność gastronomiczną do stosowania zabezpieczonych pojemników na odpady pod rygorem stosownych kar umownych
5. Akcja edukacyjna dla mieszkańców i przedsiębiorców – informowanie o zagrożeniach zdrowotnych i sposobach zgłaszania gniazd szczurów.
6. Wskazanie w budżecie Miasta Krakowa odrębnej puli środków na realizację programu.

§ 3

Rada Dzielnicy I wnosi o rozpoczęcie realizacji programu najpóźniej od IV kwartału 2025 r.

§ 4

Uzasadnienie stanowi integralną część uchwały.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

M.

Uzasadnienie

Problem nadmiernej liczby szczurów na terenie Dzielnicy I Stare Miasto osiągnął skalę, która wymaga podjęcia natychmiastowych i kompleksowych działań. Obecność tych gryzoni stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego, gdyż szczury przenoszą groźne choroby, takie jak leptospiroza, salmonelloza czy wścieklizna. Coraz częściej można je spotkać w przestrzeni publicznej także w ciągu dnia, co naraża zarówno mieszkańców, jak i turystów na bezpośrednie ryzyko epidemiologiczne.

Sytuacja ta ma również bezpośredni wpływ na wizerunek i prestiż turystyczny Krakowa. Stare Miasto, będące wizytówką Polski i obszarem wpisanym na listę UNESCO, przyciąga co roku miliony turystów z całego świata. Widok szczurów biegających po Rynku Głównym, Plantach czy w pobliżu zabytków obniża rangę miasta w oczach odwiedzających i może zniechęcać do ponownych wizyt. Jest to szczególnie groźne w kontekście branży gastronomicznej i hotelarskiej, która stanowi istotny filar lokalnej gospodarki.

Nie bez znaczenia są także straty materialne, jakie powoduje nadmierna populacja szczurów. Gryzonie te niszczą infrastrukturę miejską i prywatną – kable, instalacje elektryczne, kontenery na odpady – co generuje wysokie koszty zarówno dla miasta, jak i wspólnot mieszkaniowych czy przedsiębiorców. To dodatkowe obciążenie finansowe, które mogłoby zostać ograniczone dzięki skutecznej polityce deratyzacyjnej.

Sytuację dodatkowo pogarsza problem przepelnionych koszy na śmieci, które w Krakowie stały się stałym elementem krajobrazu i źródłem licznych skarg mieszkańców. Pełne po brzegi pojemniki stanowią dla szczurów łatwo dostępne źródło pożywienia, przyciągając je w okolice Rynku i Plant. W praktyce oznacza to, że przepelnione kosze są dla gryzoni swoistym rajem, umożliwiającym szybkie namnażanie się populacji i podważającym skuteczność punktowych akcji deratyzacyjnych.

Niepokój mieszkańców budzi również brak elementarnej dbałości o czystość w przestrzeni publicznej. Psie odchody widoczne są nie tylko na Plantach, ale także na skwerach, terenach zieleni i na chodnikach. Taki stan rzeczy rażąco obniża estetykę miasta, szkodzi jego wizerunkowi i stanowi realne zagrożenie sanitarne. Niesprzątane nieczystości stają się bowiem dodatkowym źródłem pożywienia dla szczurów, które żywią się nimi i dzięki temu mogą namnażać się na potęgę. W połączeniu z przepelnionymi koszami pełnymi resztek jedzenia tworzy to środowisko sprzyjające dynamicznemu wzrostowi populacji gryzoni w samym sercu Krakowa.

Dotychczasowe działania podejmowane przez miasto okazują się nieskuteczne, ponieważ mają charakter punktowy i doraźny. Zwalczanie szczurów prowadzone w ten sposób powoduje jedynie krótkotrwały efekt, po czym problem szybko powraca. Konieczne jest zatem wdrożenie stałej, kompleksowej i koordynowanej strategii, obejmującej wszystkie podmioty odpowiedzialne za gospodarkę odpadami, higienę przestrzeni publicznej oraz kontrolę sanitarną lokali gastronomicznych.

Warto podkreślić, że w wielu europejskich metropoliach, takich jak Paryż, Wiedeń czy Berlin, problem szczurów został objęty zintegrowanymi programami walki z plagą. W Paryżu wprowadzono interaktywną mapę zgłoszeń oraz kampanie informacyjne, a także wymianę koszy na odpady na modele odporne na gryzonie. W Wiedniu obowiązuje specjalna uchwała (Rattenverordnung), która nakłada na właścicieli nieruchomości obowiązek regularnego monitoringu i podejmowania działań deratyzacyjnych już przy pierwszym podejrzeniu obecności szczurów, co pozwala szybko reagować na zagrożenie. Z kolei w Berlinie stosuje się zarówno środki edukacyjne, jak i administracyjne – przykładem jest kampania plakatowa na placach zabaw ostrzegająca przed dokarmianiem szczurów oraz działania na Hermannplatz, gdzie wprowadzono zakaz dokarmiania zwierząt, nakazy usuwania odpadów i

intensywną akcję informacyjną. Wszystkie te rozwiązania łączy stały monitoring populacji, system zgłoszeń od mieszkańców, zabezpieczenia koszy i pojemników na odpady oraz działania edukacyjne skierowane zarówno do mieszkańców, jak i przedsiębiorców.

Mając na uwadze powyższe doświadczenia oraz skalę problemu w Krakowie, Rada Dzielnicy I Stare Miasto postuluje utworzenie stałego programu monitoringu i regulacji populacji szczurów, opartego na jasno określonym budżecie, harmonogramie oraz przypisanej odpowiedzialności urzędowej. Tylko w ten sposób możliwe będzie skuteczne ograniczenie liczby gryzoni i przywrócenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańcom oraz należytego wizerunku Starego Miasta jako serca Krakowa.

*Przewodniczący
Rady i Zarządu Dzielnicy I Stare Miasto*

Jan Hoffmann

Kraków, 19 sierpnia 2025 r.

Przebieg: 1.9. SIE. 2025

Projekt: Zarządu

Zet: Policie:

Referent: Wojciech Jakubowski

Uchwała Nr
Rady Dzielnicy I Stare Miasto z dnia.....

w sprawie wyrażenia poparcia dla obywatelskiego projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie zmiany uchwały XCIX/2582/18 Rady Miasta Krakowa z dnia 11 kwietnia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Rejon ulicy Rajskiej i poszerzenia Parku im. Wisławy Szymborskiej.

Na podstawie § 3 pkt 3 lit k) i pkt 4 lit l) Uchwały Nr XCIX/1495/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie: organizacji i zakresu działania Dzielnicy I Stare Miasto w Krakowie (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2021 r. poz. 6695) Rada Dzielnicy I Stare Miasto uchwała co następuje:

§ 1

Rada Dzielnicy I Stare Miasto opiniuje pozytywnie obywatelski projekt uchwały Rady Miasta Krakowa, zgłoszony przez Komitet Inicjatywy Uchwałodawczej (w składzie: Monika Bogdanowska, Mariusz Waszkiewicz, Cecylia Malik, Paulina Poniewska, Maciej Fijak) w sprawie zmiany uchwały XCIX/2582/18 Rady Miasta Krakowa z dnia 11 kwietnia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Rejon ulicy Rajskiej i poszerzenia Parku im. Wisławy Szymborskiej.

§ 2

Rada Dzielnicy I Stare Miasto wnioskuję do Prezydenta Miasta Krakowa o niezwłoczne podjęcie czynności prowadzących do uchwalenia zmiany planu miejscowego, o której mowa w § 1, tak aby rejon parku im. Wisławy Szymborskiej (w tym w szczególności teren zielony formalnie niewłączony w obszar parku, jednak funkcjonalnie stanowiący jego integralną część) został trwale i jednoznacznie zabezpieczony przed jakąkolwiek zabudową kubaturową (w tym także usługową) i podziemną.

§ 3

Uzasadnienie stanowi integralną część uchwały.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Park im. Wisławy Szymborskiej nie wziął się z woli i decyzji urzędniczej. Powstał z woli mieszkańców, z Panią Profesor Moniką Bogdanowską na czele, którzy wywalczyli dla centrum Krakowa oddech zieleni; inicjatywa ta została poparta przez blisko dziewięć tysięcy osób, co nadało całemu przedsięwzięciu niekwestionowaną legitymację społeczną i od początku przesądzało o niezabudowanym charakterze tej przestrzeni. To właśnie taki park, otwarty, zielony, cichy i dla wszystkich, był obiecywany i w takim duchu został uroczystie otwarty przez ówczesnego Prezydenta Krakowa, Pana Profesora Jacka Majchrowskiego oraz

M.

przez Sekretarza Wisławy Szymborskiej, Michała Rusinka, prezesa Fundacji Wiśławy Szymborskiej.

To właśnie Pan Michał Rusinek podczas otwarcia mówił rzeczy szczególnie doniosłe i symboliczne: że „miasto uczciło swoją noblistkę nie poprzez wzniesienie jej pomnika, ale jego zasianie i posadzenie”, że dzięki temu uniknięto „jakże popularnej w naszym kraju mody do wznoszenia pomników, zwanej pomnikozą”, oraz że park został upamiętnieniem „w formie, która – jestem przekonany – jej by najbardziej odpowiadała”. W jego słowach wybrzmiewała wizja miejsca kameralnego, gdzie można „przeżyć radość czytania, a może i pisania, leżeć na trawie i podziwiać parujące nad nami chmury”, gdzie można w ciszy i skupieniu spotkać się z poezją.

Dziś jednak, wbrew tym górnolotnym i ważnym słowom, pojawia się koncepcja wzniesienia w rejonie parku monumentalnego budynku (budynek ten ma być zlokalizowany na terenie, który formalnie nie jest włączony w obręb parku ale faktycznie stanowi jego integralną część – jest to teren zielony w żaden sposób nie oddzielony od „właściwego” parku). To oczywista sprzeczność z ideą, z którą park był od początku tworzony. Najlepszym pomnikiem dla Wiśławy Szymborskiej nie jest kubatura i monumentalizm, lecz zieleń, przestrzeń otwarta i możliwość spokojnej lektury w środku miasta.

Równie jednoznaczny był sygnał władz w 2025 roku: 23 maja Prezydent Miasta Krakowa zakomunikował wycofanie projektu uchwały o przystąpieniu do sporządzania nowego planu dla obszaru parku, który miał tworzyć ramy formalne dla powiększenia tzw. „pawilonu Szymborskiej”. Tym samym uznano, że właściwym kierunkiem – zgodnym z oczekiwaniami krakowian – jest ochrona parku przed agresywną i monumentalną zabudową, a nie poszukiwanie formuły dla dodatkowej kubatury w jego obrębie. Decyzja ta została publicznie potwierdzona i szeroko relacjonowana w mediach, wzmacniając społeczne przekonanie, że miasto powinno trwale odciąć się od pomysłu zabudowy w tym miejscu. Po czasie okazało się jednak, że miasto nie podjęło żadnych kroków by wycofać się z umowy zawartej z fundacją w lipcu 2024 r., która w praktyce umożliwia fundacji realizację przedmiotowej inwestycji.

Dodatkowo zauważyć wypada, że w centrum Krakowa kumulują się konsekwencje kryzysu klimatycznego: przegrzewanie śródmieścia, deficyt cienia i powierzchni chłonnych, obniżona retencja. Wnioski z „Ekspertyzy Miejskiej Wyspy Ciepła w Krakowie” i miejskich materiałów klimatycznych nie pozostawiają wątpliwości: utrzymanie i rozszerzanie terenów zielonych w śródmieściu to warunek bezpieczeństwa zdrowotnego i komfortu życia. Park spełnia rolę naturalnego regulatora – buforuje temperatury, wspomaga przewietrzanie, zatrzymuje wodę i stabilizuje mikroklimat – czego nie zapewni żadna kubatura, choćby najrzęczniejsz zaprojektowana.

Z perspektywy ładu przestrzennego rzecz jest równie klarowna. Obowiązujący miejscowy plan „Rejon ulicy Rajskiej” wyróżnia w granicach obszaru m.in. teren usług U.16 oraz teren zieleni ZP.5 – obydwa te tereny stanowią obecnie funkcjonalną całość, chociaż formalnie teren parku ograniczony jest do terenu ZP.5. Obywatelski projekt ma na celu wyeliminowanie ryzyka zabudowy terenu U.16 poprzez włączenie go do ZP.5, tak by plan konsekwentnie odzwierciedlał rzeczywisty charakter miejsca i społecznie ustalony cel. To racjonalna korekta, która usuwa kolizję pomiędzy interesem publicznym a zapisami sprzed lat, i zarazem przywraca planowi spójność z aktualną funkcją terenu.

W ostatnich miesiącach opinia publiczna mogła obserwować narastającą debatę wokół koncepcji wzniesienia budynku w rejonie parku – debatę, w której głos radnych i mieszkańców był zbieżny: kubatura w sercu nowej zielonej przestrzeni byłaby sprzeczna zarówno z jej ideą, jak i elementarnym poczuciem ładu. Nie jest to spór o detal architektoniczny, lecz o pierwotną funkcję miejsca: o ciszę, cień i bezpieczeństwo, o prawo do wytchnienia w środku miasta, o przestrzeń w pełni publiczną, a nie podporządkowaną komercyjnym ambicjom. Doniesienia prasowe dokumentowały te napięcia, ale i rosnące zrozumienie, że interes wspólny musi w tym przypadku przeważać.

Warto również przypomnieć, że park powstał na terenie zdegradowanym i dziś stanowi otwarte wnętrze urbanistyczne podnoszące czytelność i jakość przestrzeni tej części Starego Miasta. Utrwalenie owego otwartego układu – wzbogaconego o zieleń wysoką, małą

architekturę i ścieżki – porządkuje tkankę, wzmacnia ciągi piesze, dodaje miastu płuc i przywraca temu miejscu godność, której gęsta kubatura nie byłaby w stanie zapewnić bez utraty sensu samego parku. Narracja, z którą park był otwierany, a także sposób, w jaki jest dziś użytkowany, potwierdzają tę tożsamość i ten społeczny konsensus.

Na koniec warstwa symboliczna, wcale nie mniej ważna: park nosi imię Wisławy Szymborskiej – noblistki, której twórczość i postawa kojarzone są ze skromnością, ironią bez patosu i uważnością na codzienność. Najuczciwszym sposobem upamiętnienia Jej osoby w przestrzeni miasta nie jest więc monumentalizowanie zabudową, lecz pielęgnowanie miejsca kameralnego, otwartego i cichego; parku, do którego można przyjść z tomikiem poezji, z dzieckiem, z sąsiadem – bez cienia dominującej kubatury. To nie tylko kwestia estetyki, lecz zobowiązania: by nie używać imienia Patronki do legitymizacji rozwiązań sprzecznych z duchem miejsca, o które mieszkańcy – z prof. Moniką Bogdanowską na czele – tak długo i skutecznie zabiegali. To również kwestia poczucia smaku, tak smaku, który Nobliwa i Skromna noblistka w sobie nosiła. Smaku tak odległego wobec dzisiejszych propozycji.

Rada Dzielnicy I Stare Miasto uznaje zatem, że jedyną adekwatną i trwałą gwarancją zachowania parku im. Wisławy Szymborskiej jako przestrzeni niezabudowanej jest szybkie uchwalenie zmiany planu miejscowego „Rejon ulicy Rajskiej” w kierunku włączenia U. 16 do ZP.5 z twardym zakazem kubatury oraz garaży podziemnych. Tak rozstrzygnięta sprawa przywraca spójność między planem a rzeczywistością, umacnia zaufanie społeczne, wspiera odporność klimatyczną śródmieścia i pozostaje w zgodzie z wartościami, które park ma nieść przez kolejne dekady.

*Przewodniczący
Rady i Zarządu Dzielnicy I Stare Miasto*

Jan Hoffmann

Kraków, 19 sierpnia 2025 r.